

Vergaderjaar 2025–2026

36 180

Doen waar Nederland goed in is – Strategie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Nr. 177

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 oktober 2025

Zoals toegezegd tijdens het tijdens het Commissiedebat over de Raad Buitenlandse Zaken – Ontwikkeling van 14 mei 2025¹ en tijdens het debat over de suppletoire begroting, samenhangende met de Voorjaarsnota van 30 juni 2025², informeer ik uw Kamer hierbij over de Nederlandse bijdragen aan zes multilaterale gezondheidsorganisaties vanaf 2026. Met deze Kamerbrief informeer ik u tevens over de invulling van de motie Dobbe c.s., waarin de regering wordt verzocht de steun voor mondiale gezondheidsinitiatieven, zoals *Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria* (Global Fund), *Gavi, the Vaccine Alliance* (Gavi) en UNAIDS te waarborgen.³

Ten slotte voldoe ik met deze brief ook aan de toezegging die gedaan is door de Minister van Buitenlandse Zaken, tijdens het notaoverleg over toegang tot abortus is een mensenrecht op 8 september jl. Dit betreft een toezegging aan Kamerlid Hirsch, om voor de behandeling van de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, middels een brief nadere toelichting te geven op de effecten van de bezuinigingen op het SRGR-beleid.⁴

Nederlandse bijdragen aan multilaterale gezondheidsorganisaties

Vanaf 2026 blijft Nederland bijdragen aan Global Fund, Gavi, UNAIDS, de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA) en GFF,⁵ een financieringsmechanisme van de Wereld Bank voor de gezondheid van moeders, kinderen en adolescenten.

¹ TZ202505-047

² TZ202507-025

³ Kamerstuk 36 725 XVII, nr. 30

⁴ TZ202509-113

⁵ Global Financing Facility for Mothers, Children and Adolescents. Financiering instrument van de Wereld Bank

De totale kernbijdrage aan deze zes organisaties wordt € 141,6 miljoen per jaar.⁶ Dit is een afname van € 31 miljoen ten opzichte van de kernbijdragen in 2024.

De verminderde kernbijdragen zijn een consequentie van de dalende budgetten voor mondiale gezondheid (2024: 543 miljoen; 2025: 448 miljoen; 2026: 384 miljoen en 2027: 385 miljoen).⁷

De bezuiniging op de Nederlandse kernbijdragen aan multilaterale gezondheidsorganisaties van € 31 miljoen per jaar (zie tabel 1) wordt in vergelijkbare mate verdeeld over UNFPA, UNAIDS, GFF, Gavi en het Global Fund. De kernbijdrage aan de WHO blijft gehandhaafd op het huidige niveau, om haar rol als overkoepelende coördinerende organisatie in mondiale gezondheid te borgen. Dit is essentieel nu het mondiale gezondheidssysteem en de capaciteit van de WHO sterk onder druk staan, vanwege afnemende donorfinanciering.

Tabel 1: Kernbijdragen 6 multilaterale gezondheidsorganisaties vanaf 2026

Organisatie	Bijdrage in 2025	Bijdrage vanaf 2026
1. Gavi	€ 15 miljoen/jaar	€ 12,4 miljoen/jaar ¹
2. Global Fund	€ 60 miljoen/jaar	€ 48,8 miljoen/jaar
3. GFF	€ 30 miljoen/jaar	€ 23,9 miljoen/jaar
4. UNAIDS	€ 23 miljoen/jaar	€ 18,2 miljoen/jaar
5. UNFPA	35 miljoen/jaar	€ 28,7 miljoen/jaar
6. WHO	€ 9,6 miljoen/jaar	€ 9,6 miljoen/jaar
Totaal	172,6 miljoen/jaar	€ 141,6 miljoen/jaar

¹ Daarnaast heeft NL zich in 2021 voor een periode van 10 jaar gecommitteerd aan een jaarlijkse bijdrage van € 25 miljoen aan Gavi's innovatieve financieringsmechanisme (IFFIm), hetgeen neerkomt op een totaal van € 250 miljoen voor de periode 2021–2030.

Effecten van de bezuinigingen op het SRGR beleid

Mondiale gezondheid blijft een prioriteit binnen het nieuwe BHO-beleid en de SRGR inzet is hier een belangrijk onderdeel van. NL blijft een belangrijke donor met een substantieel budget.

Begrotingsartikel 3.1. betreft programmering op het gebied van mondiale gezondheid (zoals bijvoorbeeld pandemische paraatheid, kindervaccinaties en ontwikkeling van nieuwe medicatie) en Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (zoals bijvoorbeeld moeder- en kindzorg, de preventie en aanpak van hiv-aids en beschikbaarheid van anticonceptie). Vanwege het teruglopende budget, zoals hierboven aangegeven, moeten er – op basis van het nieuwe BHO-beleid⁸ en de kabinetsbrede mondiale gezondheidsstrategie⁹ – keuzes gemaakt worden.

In begrotingsartikel 3.1, is een exact onderscheid tussen Mondiale Gezondheid en SRGR niet te maken. De dienstverlening waaraan NL bijdraagt omvat de brede basisgezondheidszorg en SRGR diensten zijn hier een integraal onderdeel van. We kunnen daarom de specifieke effecten van de bezuinigingen op het SRGR beleid niet berekenen.

⁶ Onder voorbehoud van de parlementaire goedkeuring van de BHO-begroting 2026

⁷ Uit begroting BHO 2026 – Artikel 3: Sociale vooruitgang | Ministerie van Financiën – Rijksoverheid

⁸ BHO beleidsbrief *Doen wat goed is voor Nederland* – Kamerstuk 36 180, nr. 133

⁹ Nederlandse Mondiale Gezondheidsstrategie 2023–2030 *Samen zorgen voor gezondheid wereldwijd*, Kamerstuk 36 180, nr. 25

Het kabinet spant zich in – mede op verzoek van uw Kamer¹⁰ – om het SRGR beleid zoveel mogelijk overeind te houden binnen de beschikbare financiële ruimte. Er is sprake van een aantal langlopende verplichtingen, die niet geraakt worden. Het gaat bijvoorbeeld om een meerjarige bijdrage aan Gavi, via een innovatief financieringsmechanisme ten behoeve van kindervaccinaties. Het gaat om een bijdrage aan UNFPA Supplies, ten behoeve van de beschikbaarheid van anticonceptie en om meerjarige financiering voor een wereldwijde organisatie als IPPF,¹¹ die SRGR diensten verleent via lokale organisaties in meer dan 145 landen.

Zoals hierboven toegelicht zal er nog een significant budget zijn voor multilaterale gezondheidsorganisaties. Deze organisaties hebben te kampen met krimpende budgetten. Middels hervormingen om de efficiëntie te vergroten, proberen de organisaties de gevolgen hiervan te beperken. Nederland neemt in de bestuursorganen van deze organisaties actief deel aan de besluitvorming over het stellen van prioriteiten. Om de gevolgen van de bezuinigingen te beperken, zet Nederland in op duurzame versterking van nationale gezondheidssystemen waarbij de landen zelf een grotere verantwoordelijkheid nemen en daarvoor meer eigen middelen inzetten.

Onder het nieuwe Focus kader (dat start vanaf 2026) is er minder geld beschikbaar voor samenwerking met maatschappelijke organisaties dan onder het lopende kader voor Versterking Maatschappelijk Middenveld. Voor de twee SRGR-thema's van het Focus-kader, bestrijding van hiv-aids en schadelijke praktijken (vrouwelijk genitale verminking en kind huwelijken), wordt daarentegen meer geld gereserveerd.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
A. de Vries

¹⁰ Motie SP Dobbe, GL-PvdA Hirsch & CDA Boswijk: Kamerstuk 36 180, nr. 107 en Motie Kamminga: Kamerstuk 36 180, nr. 111. Beide ingediend op 3 oktober 2024.

¹¹ International Planned Parenthood Federation